Ročník I číslo 2/2014

GYMPL REVUE

Magazín Gymnázia T. G. Masaryka v Litvínově

Maturitní ples 2015
str. 4

Češi a Němci: pohnutá historie severních Čech
str. 4

Těžební limity na Mostecku
str. 4

GYMPL REVUE
2/2014
ročník 1

Vydává:
Gymnázium T. G. Masaryka
Studentská 640,
436 67 Litvínov
tel:476 753 023
fax: 476 731 765
e-mail: gymlit@gtgm.cz
FB: Gymnázium T. G. Masaryka Litvínov, P. O.

Šéfredaktor: Adam Vidner

Jazyková redakce: Mgr. Bc. Jana Kubičinová

Marketing: Mgr. Daniel Urik

Sazba: Vít Tomáš

Obálka: Ondřej Lalik

Redakce:
Tomáš Čapek, Adéla Gieselová, Anu Fleková, Alena Francírková, Václav Javorek, Štěpán Kubičina, Petra Macháčková, PhDr. Věra Potrebuješová, Daniel Volák

Další spolupracovníci:
Václav Novotný, Mgr. MgA. Tereza Záchová, Mgr. Aleš Kučera

Tiskne: TISKÁRNA K&B, s.r.o. Most

EDITORIAL

Gratulujeme, právě jste otevřeli druhé číslo Gympl Revue, magazínu litvínovského gymnázia. Oproti minulému číslu doznalo několika změn a jak doufáme, jsou to změny k lepšímu. Jednotlivé rubriky byly zachovány, ale především ta společenská a kulturní se dočkaly rozšíření. Výběr témat by měl vyhovovat nejen gymnazistům, ale i širší litvínovské obci a lidem, které zajímá prostředí, v němž žijí.

Právě proto bych Vaší pozornosti rád doporučil zejména článek: **Těžit, či netěžit?**, ve kterém se naši studenti zaměřili na problematiku těžebních limitů a zmapovali protichůdné názory z obou stran. Velkým tématem, které se jako červená niť přes labyrint táhne napříč druhým dílem Gympl revue, jsou vztahy Čechů a Němců v historii – především pak na Litvínovsku a ve dvacátém století. K tomuto tématu se vztahuje pozvánka na lednovou přednášku **Německá menšina v meziválečném Československu**, historický exkurs paní doktorky Potrebuješové **Češi a Němci v Krušnohoří** a první díl **seriálu o českých budovách v původně německém Litvínově**, který pro vás připravil městský kronikář pan Václav Novotný. Svůj vlastní článek dodalo i **gymnázium v Olbernhau**.

Ostatně spolupráce s dalšími školami je další novum. Kromě zmíněného Olbernhau publikují v Gympl Revue také Střední odborná škola Litvínov – Hamr a Střední průmyslová škola v Ústí nad Labem –Stříbrníky. Naše maturanty pak bude zřejmě nejvíce zajímat článek o chystaném **maturitním plesu** a coby osoby zvídavé si jistě rádi přečtou také o populárně-vědeckých přednáškách **Café Nobel**. Ať už se začtete do dění na gymnáziu, na Litvínovsku, v kultuře nebo ve sportu, přejeme Vám příjemnou zábavu.

OBSAH

GYMNÁZIUM

Podivuhodný příběh hackera Roberta R. 4
Maturitní ples 2015 5–6
Vánoční besídka 7
Café Nobel: lednová a únorová přednáška 8–9
O vandalismu ve škole 10

SPOLEČNOST

Těžit, či netěžit? 11–13
Tady je Krakonošovo: Češi a Němci v Krušnohoří 14
České pevnosti v německém Litvínově 15–16
Alles Gute von Olbernhau 17
Počátky Vánoc: jak pohané o slunovrat přišli 18

KULTURA

Výstava vánočních stromků v Radničním sklípku 19
Kultura v Litvínově a v Mostě 20–21
Parket Market: originální vánoční dárky 22
Poetrybox 23
Hudební subkultury: hip hop – hudba, styl a kus historie 24

SPORT

Ze školní lavice do motokáry 25
Rychleji, výše, silněji: sportovní úspěchy gymnázia 26

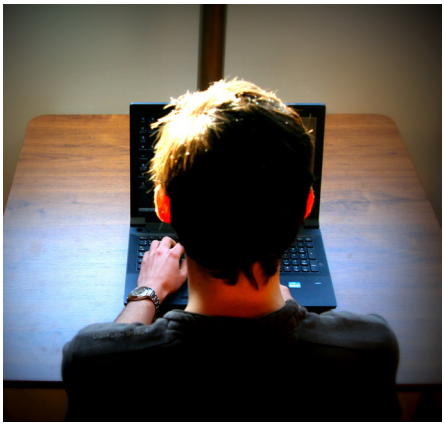
PODIVUHODNÝ PŘÍBĚH HACKERA ROBERTA R.

Všechno na internetu lze zneužít. Hackeři hledají díry ve zdánlivě bezpečných systémech a dostávají se k datům, ke kterým se člověk běžně nedostane. V ČR je samotné získání přístupu k systému legální. Jakákoli manipulace s daty je ale už trestný čin. O jednom takovém píše student septimy Robert Rössler, jeho pachatel.

text: *Robert Rössler, septima*

Z premianta hackerem

Začal jsem detailněji studovat počítačové sítě. Začalo mě to bavit, měl jsem to místo luštění sudoku. Pomocí analyzeru síťové komunikace jsem chtěl zjistit, jak na škole funguje elektronická klasifikace a proč je tak pomalá. Bez velkých zkušeností jsem nejen zjistil, jak funguje, ale také získal přístup ke všem datům na serveru včetně hesel učitelů. Vyřadil jsem klasifikaci z provozu. Doufal jsem, že kvůli častým výpadkům e-klasifikace, škola přejde na webovou alternativu, např. na Bakaláře. Klasifikaci jsem shazoval až do konce října. Chtěl jsem také získat i přístup k webu školy, což se mi v půlce října podařilo. Naučil jsem se přidávat články. Napsat oznámení o prodloužení prázdnin už se nabízelo samo…

Kyberútok online: mladistvý delikvent prolamuje kódování Pentagonu. „*Je to lehčí než prolomit školní síť,*“ říká Robert R.

Když to všechno prasklo

Ředitel školy si mě zavolal do ředitelny. Když na chodbě stál i pan Pešička (informatik, správce školní sítě – poznámka redakce), došlo mi, o co jde. Nemělo cenu zapírat. Měli výpis s mojí IP, jak jsem mazal soubory. Bylo podané trestní oznámení na policii ČR. Odvezli mě na výslech na Meziboří. Policisté se mým případem trochu bavili. Upozornili mě ale, že to mohlo být posouzeno i jako trestný čin s veškerými následky. Ve škole jsem byl podmíněně vyloučen ze školy. Děkuji panu řediteli, že přistoupil k tomuto relativně mírnému trestu. Mohl jsem dopadnout daleko hůř.

Pohled zpět

Udělal jsem chybu. Měl jsem na bezpečnostní díru upozornit, ne ji zneužít. Neuvědomil jsem si, jaké následky to bude mít a kolik práce přidělám ostatním. Omlouvám se všem studentům, rodičům a zejména učitelům, panu Pešičkovi a panu řediteli Novákovi, kterým jsem tím přidělal nejvíce práce. Jediným pozitivem je, že více zabezpečuji své vlastní účty a data. Rada na závěr: používejte silná a různá hesla k různým účtům. Při prolomení jednoho účtu se tak hacker nedostane k ostatním. Neuškodí ani heslo čas od času změnit.

MATURITNÍ PLES 2015

Je to už tradice noblesního rozloučení se s gymnaziálním životem, učiteli a spolužáky. Pro maturanta je to večer, kdy chce zazářit a ukázat se v lepším světle. Zejména dámy se touží předvést v co nejlepších šatech a s nejlepším účesem a líčením – vždyť bude kolem tolik fotografů… Ale jak se vůbec takový ples připravuje a jaké útrapy přináší jeho příprava? To vše se dočtete v následujícím článku.

text: *Alena Francírková, oktáva*

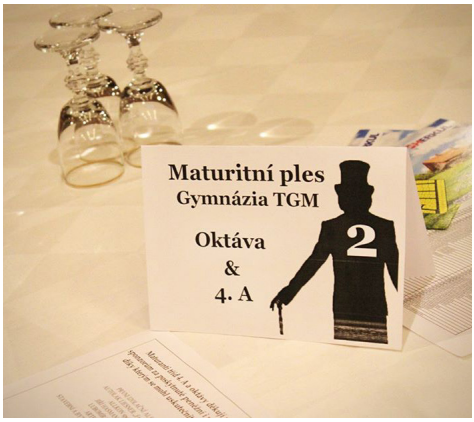
Ustálený průběh maturitního plesu

Slavnostní zahájení. Udeřila hodina H. Rodiče, učitelé a další hosté sedí na svých místech a napjatí jak kšandy čekají, co letošní maturanti předvedou. Bude to stejný propadák jako loni? Nebo se letošní ples vyrovná tomu předloňskému, který byl absolutně skvělý? Intenzita světel byla ztlumena, hudba začala hrát, maturanti nastupují k předtančení… Reproduktory duní, sem tam nějaké slečně upadne vlásenka či sponka z účesu, když se kroutí v zápalu tance. Celý sál tleská, maminky pištící a ječí, tatínkové pískají na prsty. Tak nějak probíhá předtančení…

Nástup a šerpování. Po předtančení následuje rychlé převléknutí maturantů do formálního a následuje slavnostní nástup. Najednou je parket celý barevný a studenti rozdávají úsměvy na všechny strany. Okraje parketu jsou plné rodičů s fotoaparáty, kteří se za každou cenu snaží vyfotit svou ratolest při každém kroku. Následuje rozvinutí červeného koberce a chvilka slávy každého studenta, když si za zvuků své nejoblíbenější písničky jde pro šerpu.

Sóla s učiteli a rodiči. Po šerpování nastává ta mnohými obávaná část: společenské tance. Sólo s učiteli a rodiči je samozřejmostí. Poté většinou již přiopilí studenti vyzývají snad každého v sále k tanci.

Půlnoční překvapení. Bývají různá. Ať už hudební nebo taneční skupina, nebo vystoupení samotných studentů. Víc neprozradíme…

Invalidní Fantom gymnázia na náročném origami loňských maturantů.

Příprava maturitního plesu

Prvním krokem je sestavení maturitního výboru složeného ze zástupců obou maturitních tříd.

Dalším krokem je shánění sponzorských darů, protože tady nefunguje žádné oslíčku, otřes se, peníze si zkrátka a dobře musí zajistit studenti. A pokud chtějí mít dobrý ples, musí se dost snažit…

Mezi tím je zapotřebí vymyslet program (viz předchozí text). Jednotícím tématem toho letošního bude cirkus.

Gymnázium T. G. Masaryka má pro tyto akce už tradičně jakéhosi supervizora, který přípravě

dodává řád – je jím RNDr. Jana Šprňová. Podle jejích slov to s sebou nese značná rizika:

„Nikdy se nezavděčím všem a studenti mohou být kolikrát naštvaní, že jejich nereálné představy musím poslat ke dnu. Jinak mají volnou ruku a mohou si prakticky dělat, co chtějí. Dalším strašákem je to, že nikdy nevím, s jakou finanční částkou disponuji. Nejhorší je to, že ani v den plesu nevím, budu-li v mínusu, nebo ne. Případný finanční deficit poté musí uhradit studenti ze svého.“ A co pak pro takového supervizora znamená samotný ples? *„Vůbec si ho neužívám, neustále musím být ve střehu, aby vše klaplo, a řeším problémy, které během plesu vyvstanou.“*

Trocha etikety

Ples je jednou z nejdůležitějších společenských akcí formálního rázu a má svůj jasně předepsaný dress code, tedy normu oblékání. Pokud by se ples konal v Buckinghamském paláci, stálo by na pozvánkách white tie (frak a velká večerní). Jelikož se náš ples koná v Repre, postačí tzv. **black tie** (černý oblek či smoking a malá večerní).

Nyní pro jistotu trochu podrobněji. Pánové si berou **tmavý oblek** (černý, popř. pro rebely tmavě modrý). Vestička dodá ten správný punc formálnosti. Naprosto **nezbytná je vázanka**, ať už kravata nebo motýlek. U bot není co řešit, jediné možné jsou černé, kožené, šněrovací polobotky. Pro pohyb v chladné noci samozřejmě adekvátní kabát, nikoli větrovku nebo péřovku.

Dámy volí garderobu podle formálnosti pánského obleku. V tomto případě **tedy malá (popř. velká) večerní**. Podle délky šatů se volí i délka případných rukaviček. Naprostou nezbytností jsou **punčochy** (tradiční je tělová barva). A konečně **lodičky**, buď s plnou, nebo otevřenou špičkou.

KDY: 27. 2. 2015
KDE: mostecký Repre
V KOLIK: 19.30
CENA: 250 Kč
DRESS CODE: black tie

Finalisté soutěže Žlutá růže z Texasu si užívají červeného koberce.

VÁNOČNÍ BESÍDKA

text: *Tomáš Čapek, kvarta*

Loňská besídka: blikající Santa pozorně sleduje tehdejší kvintánky a jejich pojetí Stendhalova románu Červený a černý.

KDY: 19. prosince
KDE: tělocvična
V KOLIK: 10.00

Dlouho očekávané vánoční prázdniny uvede na gymnáziu jako každý rok Vánoční besídka. Nevážně a neformálně pojatá akce je plně v režii studentů. Nehrozí tedy zpívání na schodech či nucená divadelní vystoupení. Je tomu právě naopak: většinou se studenti k vystoupení na besídce přihlásí sami. Besídka probíhá v uvolněné přátelské atmosféře, která je ostatně litvínovskému gymnáziu vlastní. Každý ročník má jedno stěžejní téma. Tím letošním jsou parodie pohádek a televizních pořadů. Celý program budou moderovat Eliška Marešová ze sexty a Štěpán Kubičina z kvarty.

Program Vánoční besídky 2014:

- Sbor gymnázia se zpěvem vánočních koled a písní
- Prima se secvičenou dramatickou scénkou (dramaturgyně Mgr. Štěpánka Vurmová)
- Sekunda se scénou z muzikálu Kleopatra
- Tanec studentek z 1. A. na píseň z muzikálu Mamma Mia
- Tereza Vavrová a Tereza Čubanová s tanečním vystoupením.
- Zpěv – Anna Marie Řehořová a Dao Hien Trang ze sekundy
- Zpěv – Lucie Loosová a Kateřiny Zieglerová ze sexty
- Rapový vstup Karla Drážka ze sekundy.
- Sestava moderní gymnastiky Lucie Büttnerové z 1. A.
- Tři pokličky pro Popelku.
- Láďa z Ruska, aneb známý televizní kuchař v podání kvintánky Lucie Klučiarové.
- Zlatý hřeb dopoledne – Mgr. Jana Kubičinová, tentokrát v roli zpěvačky.

CAFÉ NOBEL

Už dříve avizovaný seriál akademických přednášek na litvínovském gymnáziu Café Gympl se naplno rozjel a hned po svém počátku dostal nový impuls a s ním nový rozměr. Ústecká univerzita (UJEP) nabídla naší škole záštitu a propojení s jejím vlastním cyklem přednášek pro veřejnost – – Café Nobel. Gymnázium T.G. Masaryka se tak stalo jedinou střední školou, se kterou UJEP na tomto poli spolupracuje. Od teď se tedy vědecké přednášky u nás budou konat pod hlavičkou Café Nobel a otevírají se nejen pro studenty, ale také pro širokou veřejnost.

text: *Mgr. Daniel Urik, AV*

Lednová přednáška: Německá menšina v meziválečném Československu

První přednášejícím v novém roce bude uznávaný historik PhDr. Jaroslav Rokoský Ph.D. Největší část své profesní činnosti věnuje československým dějinám 20. století a agrární straně. V současné době přednáší na Univerzitě Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem a působí také jako spolupracovník Ústavu pro studium totalitních režimů.

Když si vzpomenu na to, jak jsem se s doktorem Rokoským poprvé setkal, tak si vybavím, že na mě ihned zapůsobil jako velice příjemný člověk, který svým osobitým projevem dokáže zaujmout. Jeho přednášky byly procítěné, doplněné o řadu detailů a podrobností a nikdy nenudily. Jeho rozhovory s pamětníky patří na univerzitě k nejhojněji navštěvovaným kurzům.

V rámci besedy s našimi žáky se PhDr. Rokoský podívá „pod pokličku" národnostních sporů Čechů a Slováků s německou menšinou ve 20. a 30. letech minulého století, a to v souvislosti s regionálními dějinami našeho kraje. Toto téma je i dlouho po skočení druhé světové války dosti sporné a otázek, které nebyly dosud zodpovězeny, je také hned několik. Všichni jste srdečně zváni!

VÝBOR Z DĚL PhDr. JAROSLAVA ROKOSKÉHO

- *Německý faktor v československých vztazích 1918–1938*
- *Tomáš G. Masaryk a Antonín Švehla: přátelství a spory gentlemanů*
- *Antonín Švehla za první světové války*
- *František Udržal, sedlák ve službách státu*
- *Rudolf Beran a jeho doba*

Café Nobel
Věda u kávy.

Únorová přednáška: Matematické podivuhodnosti

Matematika je královna věd. Nic na tom nemění ani fakt, že matematici byli ve svém počátku zvláštní uzavřenou sektou, sdruženou kolem podivína jménem Pythagoras. Jakkoliv se matematika jako vyučovací předmět může občas tvářit nezáživně a strašidelně, jejím obsahem jsou věci zajímavé, důležité – a překvapivě i podivuhodné a zábavné. Přesvědčit vás o tom se pokusí matematik Prof. RNDr. Jiří Cihlář, CSc.

Profesor Cihlář přednáší na ústecké univerzitě Jana Evangelisty Purkyně, na Institutu matematické statistiky AP v Krakově, je zpracovatelem odborných posudků pro Grantovou agenturu ČR (to je ten úřad, co přiděluje peníze vědcům) a dlouhodobě se podílí na hledání a pěstování matematických talentů mezi žáky po celé republice. Jeho hlavním zaměřením je nekonečno, matematická statistika a didaktika matematiky. Studenti jeho přednášky hodnotí jako zajímavé a zábavné.

Ve své přednášce na litvínovském gymnáziu se zaměří na paradoxy ohledně nekonečna, zajímavosti z geometrie a teorie čísel. Pro zaplašení případných obav citujme samotného pana profesora: *„Samozřejmě nebudu předpokládat žádné speciální matematické znalosti, přednáška bude elementární“.*

VÝBOR Z DĚL prof. RNDr. JIŘÍHO CIHLÁŘE, CSc.

- *Využití ICT ve výuce matematiky, In: Jak učit matematice žáky ve věku 11–15 let*
- *Analogical problems on the plane and the space*
- *Detektiv s kalkulátorem – periody v rozvojích racionálních čísel*
- *Statistika*
- *Rozvoj myšlení ve vyučování matematice*

O VANDALISMU VE ŠKOLE

text: *Mgr. Bc. Jana Kubičinová*

Ničení našich společných věcí ve škole se těžko píše. Ještě nejsem tak dávno ze školy, abych nepamatovala „vyšetřování lumpáren", psychický teror učitelů na žáky, kteří nic neprovedli jen proto, že se mezi nimi skrýval viník (jeden). Vzpomínám na vlastní směs pocitů trapnosti, viny a studu při nátlaku učitelů, aby se dotyčný přiznal. Kolik se takhle zdrželo hodin! Vzpomínám na rádoby velkorysá gesta bezmocných učitelů, jak trest bude v případě přiznání mírnější a jak je možné předmět beztrestně vrátit na nějaké místo. Nechci se nikdy dostat do podobné situace a snažím se být velkorysá a nad určitými ztrátami jednoduše mávám rukou.

Ručičky, nebojte se…

Nicméně chci, abyste věděli, že na Halloweenskou party myslím vždycky už od srpna. Každý rok dokupuji nové dekorace, nejraději takové, které nejsou všude k dostání. Letos se mi povedl kauf, na Halloween jsem si nakoupila rovnou v Anglii. Když jsem se ptala pana ředitele, jestli riskneme osvětlit dýně blikátky (kus za 140 Kč), řekl, že chce znovu a znovu důvěřovat „našim studentům" a že osvětlíme. S pobavením jsem na skla ve škole nechala vyvěsit gelové (jakoby krvavé) ručičky, které vypadaly, jako když se okolo potácela mrtvola a ve smrtelné agónii se chytala zdí.

Ručičky nevydržely ani dvě hodiny. Záhy jim byly utrhané prstíky, aby ukazovaly fakáče (hahaha, to je sranda) a gel z nich se povaloval různě po zemi. Blikátka z dýní byla rozkradena a dýně ve své poslední fázi rozkopané. Když mi během Halloweenské party děti rozkradly i sladkosti, které jsem měla připravené na odměňování soutěžících, bylo mi už docela smutno.

Výzdobu si rozvracet nedáme

Musím konstatovat, že kultura některých dětí v gymnáziu se nějak mění. A nevím, jestli pro takové děti má cenu něco připravovat. Přemýšlím, jestli jsou tak chudé, že nemají na bonbony, nebo mají tak nízkou kvalitu humoru, že je pobaví jen sprosťárna nebo jsou tak ubohé, že umějí jen ničit a samy nic nevytvoří. Bohužel nevědí, že si řežou pod sebou vlastní větev. Až totiž všechny ve svém okolí otráví, nikdo nebude mít chuť připravovat pro ně něco mimořádného a jsou to oni, kdo přijdou o zážitky, na které je možné vzpomínat. Pakliže jsou mezi vámi a vy víte, kdo to je, nedovolte jim osekat náš společný život v gymnáziu na pouhé „učebnice str. ta a ta, cvičení to a pište."

TĚŽIT, ČI NETĚŽIT?

Těžba hnědého uhlí na Mostecku je velmi důležitá pro prosperitu celé oblasti, vybírá si však příliš vysokou daň. Proto, aby chránila životní prostředí, zavedla česká vláda těžební limity. V současné době znovu zesiluje spor o to, zda limity pro těžbu zachovat, nebo prolomit. O vyjasnění postojů jsme požádali zástupce obou stran: místostarostu Litvínova Milana Štovíčka (MS) a Gabrielu Sáričkovou Benešovou (GSB), tiskovou mluvčí Severní energetické.

text: *Anu Fleková, 4.A; Václav Javorek, kvinta*

Mgr. Gabriela Sáričková Benešová. Mluvčí Severní energetické. Jedná se o energetickou a těžební společnost. Těžební lokalitou lom ČSA.

Mgr. Milan Šťovíček. Místostarosta Litvínova za STAN. Bývalý poslanec a místopředseda VV.

1) Jaká jsou pozitiva a negativa prolomení limitů těžby a co by to znamenalo pro Litvínov?

GSB: Pokračování hornické tradice v regionu je pro region příležitost, ne hrozba. Na těžbě uhlí stála prosperita kraje již od počátku 20. století. Není náhodou, že až do začátku 2. světové války byly severní Čechy jedním z nejbohatších a nejrozvinutějších regionů v ČSR. Násilné přerušení této tradice a drastický útlum těžby po roce 1989 přinesl ztrátu cca 16.000 pracovních míst, z čehož se region dodnes nevzpamatoval.

Případné pokračování těžby především znamená – při splnění všech extrémně přísných ekologických norem – investici až 30 mld. korun, pracovní místa a perspektivu pro dvě až tři generace a stabilitu pro další rozvoj obcí a kraje. Základní podmínkou ovšem je, aby se zastavilo nesmyslné

přerozdělení peněz, kdy z obrovských odvodů těžebních firem zůstávají v regionu jen procenta a navíc rozdělená nikoli podle skutečných potřeb.

MŠ: Případné prolomení limitů a rozšiřování velkolomu ČSA, pod Jezeřím, by vedlo k přiblížení povrchové těžby až na 500 metrů k zastavěnému území Litvínova. Rozšíření velkolomu by kromě likvidace města Horní Jiřetín zcela znemožnilo územní rozvoj našeho města a v posledku si vynutilo likvidaci areálu Unipetrolu a ztrátu několika tisíc pracovních míst. Limity vymezují hranice, za které je zakázáno rozšiřovat povrchovou těžbu. Jejich hlavní účel, zejména pak ochrana domovů desítek tisíc občanů Ústeckého kraje, je dnes aktuální a naléhavý stejně jako před 23 lety.

Slovník pojmů

Velkolom – lokalita s povrchovou těžbou hnědého uhlí. Těžba i skrývka se provádí velkostroji a materiál je přemístěn na výsypku.

Statní energetická koncepce je dokument, jehož hlavním cílem je do budoucna zajistit spolehlivou, bezpečnou a k životnímu prostředí šetrnou dodávku energie pro potřeby obyvatelstva a ekonomiky ČR. V současné době platí od roku 2004, od roku 2012 je projednávána nová verze.

Referendum – hlasování a rozhodování občanů či obyvatel o zákonodárných a výkonných otázkách.

Horní zákon – zákon o ochraně a využití nerostného bohatství.

Surovinová politika – souhrn všech aktivit, kterými stát ovlivňuje vyhledávání a využívání tuzemských zdrojů surovin a získávání surovin v zahraničí.

2) Jak hodnotíte návrh na novou Státní energetickou koncepci?

GSB: V současném světě, kdy většina energetických surovin pochází z politicky velmi nestabilních oblastí, je třeba počítat zejména s tím, co máme a jsme schopni si vyrobit doma. Česká republika nemá moře, slunce tu svítí málo a vítr moc nefouká. Ale máme vlastní hodnotnou energetickou surovinu, která je schopná pokrýt skoro celou naši spotřebu energie. A to všechno – s využitím moderních technologií – s vysokou účinností a velmi malým dopadem na životní prostředí. Zvýšení dovozní závislosti, tak jak s ním energetická koncepce v tomto návrhu počítá, je obrovským rizikem a nezodpovědností k budoucím generacím.

MŠ: Věřím, že bude respektovat zachování těžebních limitů. Vedení našeho města se s tímto požadavkem již obrátilo na předsedu vlády a příslušné resortní ministry. Je nutné, aby stát začlenil zachování limitů těžby nejen do Státní energetické koncepce, ale také do dalších strategických dokumentů, například do Surovinové politiky ČR.

3) Myslíte, že se díky novému vedení města změní i jeho náhled na otázku limitů?

GSB: Nové vedení deklarovalo, že jeho postoj je konzistentní s vedením starým. Věříme, že budeme mít příležitost najít alespoň nějaké styčné body a s městem obnovit spolupráci.

MŠ: Jedním z pilířů koalice, která byla v Litvínově vytvořena po komunálních volbách, je shoda na zachování těžebních limitů. Nově zvolené zastupitelstvo uložilo starostovi a radě města využít aktivně všech zákonných možností zabránit

prolomení územních ekologických limitů těžby chránících Litvínov před přibližováním povrchové těžby uhlí.

4) Jste pro nové referendum o otázce limitů a jaký výsledek byste případně očekával?

Korečkové rypadlo v lomu, Jirka Dl, *cs.wikipedia.org*

GSB: Otázka především nestojí tak, jestli limity ano nebo ne. Jde především o to, jestli Česká republika – konkrétně 2,5 miliónu lidí, kteří uhlím topí a všichni, kteří polovinu elektrické energie získávají z uhlí – tuto surovinu chce a potřebuje nebo ne. Když uspořádáte referendum v Praze nebo Hradci Králové, jestli se zde má zdražit teplo o polovinu, bude výsledek zcela jiný než v Horním Jiřetíně, kde by museli lidé těžbě ustoupit. To, o co usilujeme, je vyjednat všem v regionu co nejlepší podmínky pro případ, že by těžba pokračovala.

MŠ: Dát lidem v Litvínově možnost, aby se k otázce limitů těžby mohli svobodně vyjádřit, jsme navrhovali při konání voleb do zastupitelstva. Stále platí, že k takto zásadní otázce o budoucnosti nás všech by měli mít obyvatelé možnost se vyjádřit.

Jsem přesvědčen, že většina lidí v Litvínově si nepřeje pokračování těžby za limity a že podobně jako v minulém referendu by tento svůj názor potvrdili.

5) Jak se stavíte k možnému zvýšení poplatků za těžbu?

GSB: Výše poplatků je jedna věc, ale daleko důležitější je jejich rozdělení. Podle aktuálního návrhu vlády je to tak, že i když se poplatky zvýší, nikdo v regionu z toho nebude nic mít, naopak. Peníze zmizí kdesi v rozpočtech neprůhledných úřadů a obyvatelům Litvínova to nijak nepomůže.

MŠ: Výrazné zvýšení úhrad z vydobytého nerostu jsem prosazoval ještě jako poslanec parlamentu. Vlastníkem všech ložisek uhlí je podle horního zákona stát. V současnosti se stát zbavuje svého majetku za bagatelních 1,5% jeho skutečné hodnoty. Neudržitelnost současného stavu je evidentní. Měli bychom všichni společně usilovat o rychlou změnu tak, aby se zisk z těžby dělil alespoň v poměru 50 : 50 mezi stát a těžební společnost.

TADY JE KRAKONOŠOVO: ČEŠI A NĚMCI V KRUŠNOHOŘÍ

Díváme-li se z našeho století směrem do minulosti, abychom pochopili vzájemné vztahy Čechů a Němců, nemůžeme přehlédnout tragické období druhé světové války. Ta pak nutně zakřivuje obraz dávnější historie a ztěžuje tak nezaujatý pohled na ni. V následujících řádcích se proto pokusíme alespoň stručně přiblížit, čím vším si vlastně česko-německé soužití na severu Čech prošlo.

text: *PhDr. Věra Potrebuješová*

Pozvánka od Přemyslovců

Když ve středověku začali Přemyslovci aktivně podporovat kolonizaci českých zemí, začali zvát do hornatého pohraničí obyvatelstvo z německých zemí. Pohraniční města a obce byly českými panovníky zastavovány německým knížatům, v případě Mostecka zejména **saským a míšeňským markrabatům**. Tomu odpovídala národnostní skladba obyvatel – do 1. světové války zde byla jasná převaha Němců.

Vznik nacionalismu a první světová válka

Celá staletí Češi a Němci žili vedle sebe, aniž by docházelo k větším problémům. Situace se začala měnit od poloviny 19. století, kdy v celé Evropě narůstala vlna nacionalismu. V této době se na Mostecku začal oproti minulosti **víc prosazovat český živel**, vznikaly české školy, spolky… *(k tomu čtěte více na straně 15: České pevnosti v německém Litvínově).*

Výrazné vyhrocení česko-německých vztahů nastalo po 1. světové válce s vyhlášením německých provincií v ČSR, u nás **provincie Deutschböhmen**. Na Mostecku nastala na krátký čas doba dvojvládí. Na jedné straně správní orgány ČSR, na straně druhé německá zemská hejtmanství. Československá vláda zasáhla a vzpouru potlačili vojáci v prosinci 1918. Zásah se neobešel bez mrtvých…

Před Mnichovem za Mnichovem…

Po 1. světové válce nastal v pohraničí příval českého obyvatelstva, ale početně převažovali stále Němci. Do 30. let žily oba národy vedle sebe v poměrně klidném sousedství. Nástup Hitlera v Německu a dopady hospodářské krize vyvolaly v Sudetech vlnu vzájemných útoků Němců a Čechů. Vyústěním těchto ataků a mezinárodní politiky se stal **mnichovský diktát 1938** a vznik **Protektorátu Čechy a Morava 1939**. Z pohraničí odešlo do vnitrozemí z celé ČSR na pět milionů českých obyvatel, z toho v Čechách přibližně jeden milion.

Konec Němců v Čechách

Razantní změna přišla po skončení 2. světové války s **odsunem Němců**. Z česko-německého pohraničí byly vysídleny takřka 3 milióny Němců a do vylidněných oblastí se nastěhovalo cca 2 milióny Čechů. Odsun Němců a následné znovuosídlení pohraničí bylo největší sociodemografickou událostí naší novodobé historie. Za vyhrocenými česko-německými vztahy se představitelé obou zemí pokusili v nedávné době udělat tlustou čáru a zaměřili se spíš na rozvoj příhraničních vztahů. Vznikl **Euroregion Krušnohoří**, který rozvíjí česko-saskou spolupráci v mnoha oborech. Prioritou jsou projekty partnerských měst a obcí a projekty se zapojením dětí a mládeže *(viz Alles Gute aus Olbernahu na straně 17).*

ČESKÉ PEVNOSTI V NĚMECKÉM LITVÍNOVĚ

V tomto čísle Vám přinášíme první díl seriálu České pevnosti v německém Litvínově, který pro Gympl Revue připravil litvínovský kronikář Václav Novotný. V každém z dalších dílů představí historii zajímavých budov, které vytvářely ostrůvky českého národa v jinak německé oblasti. První díl je věnován, jak jinak, budově gymnázia.

O NÁZVU BUDOVY GYMNÁZIA ROZHODL PREZIDENT

Skromné počátky českého školství v Litvínově

text: *Václav Novotný, kronikář Litvínova*

Napadlo vás, jak stará je budova našeho gymnázia? Blíží se jí devadesátiny. Budova byla slavnostně otevřena **v roce 1926** jako česká měšťanská škola, dnešními slovy druhý stupeň základních škol. Stala pilířem české menšiny na Litvínovsku. Česká měšťanka zahájila vyučování už roku 1919, avšak jen ve stísněných prostorách budovy první české obecné školy U Bílého sloupu. Po roce přesídlila do budovy po zrušené německé odborné škole, která stála naproti dnešnímu gymnázia. V samotném (Horním) Litvínově tak měla vlastní budovu pouze německá měšťanská škola, a to od roku 1874.

Práce na nové budově

Nová školní budova byla vyprojektována na pozemku zámecké zahrady, jak se tehdy říkalo Zámeckému parku. Historii vzniku budovy vystihuje zápis z české kroniky Horního Litvínova z roku 1924: „*Ministerstvo veřejných prací povolilo stavbu nové české měšťanské školy. Tímto rozhodnutím byla odčiněna křivda páchaná na českém školství vládou rakouskou. Začátkem prosince 1924 započato se stavbou školní budovy, kterou projektoval architekt Antonín Moudrý, Praha II. Stavba byla zadána mostecké stavební společnosti Ing. Svoboda a spol. Cihly přivážejí se z mosteckých cihelen pomocí elektrické dráhy.*“ Dodejme, že tehdy jezdila úzkokolejná tramvaj Most – Janov těsně kolem staveniště. Budova byla dokončena o prázdninách r. 1926. Slavnost otevření proběhla v neděli 5. září 1926.

Masaryčka do záboru, do převratu a dodnes

K pojmenování nové školy opět zápis z kroniky, tentokrát ze 7. března 1929: „Na budově zdejší státní české měšťanské školy byl umístěn zlacený nápis: *„Masarykova škola". Zásluhu o tento zajisté velmi loajální čin získal si nynější ředitel měšťanské školy zdejší, p. Václav Vlastimil Mašek, populární lidový veřejný pracovník a vychovatel naší mládeže. Veden myšlenkou nedávných oslav 10letého trvání našeho státu a nastávajícího jubilea 80tých narozenin páně prezidentových, zažádal 14. května 1928 o povolení pojmenování školy na „Masarykovu" kancelář p. prezidenta republiky v Praze, což povoleno výnosem č. D 4584/28 ze dne 14. července 1928, jímž pan prezident svoluje, aby měšťanská škola v Horním Litvínově se nazývala „školou Masarykovou". Nápis v ladném stylu jest umístěn na průčelí věžovité části školní budovy směrem na Komenského ulici. Kovová silně pozlacená písmena jsou as 40 cm vysoká a z ulice každému velmi dobře čitelná. Celkový náklad činil 4.800 Kč."*

Škole se začalo říkat „Masaryčka". Nápis vydržel od roku 1929 jen do záboru pohraničí v říjnu 1938. Název byl sice po osvobození v roce 1945 obnoven, po únoru 1948 byl opět zrušen. V roce 2000 se TJ Sokol Litvínov-Lom zasloužil o zhotovení a slavnostní odhalení prezidentovy busty. V tomto roce vzpomínala Česká republika 150. narozenin zakladatele našeho státu. Busta Tomáše G. Masaryka byla slavnostně odhalena 30. října 2000 v průčelí gymnázia, které již opět neslo jeho jméno. Slavnosti se za zvuků státní hymny zúčastnilo asi 150 osob. Busta je dílem akademického sochaře Pavla Kartáka z Krupky.

V roce 2013 TJ Sokol bustu daroval gymnáziu. V den narozenin prezidenta T. G. Masaryka 7. března pořádá TJ Sokol Litvínov-Lom a Český svaz bojovníků za svobodu před budovou litvínovského gymnázia tradiční vzpomínku.

Seriál České pevnosti v německém Litvínově v dalších číslech představí tato témata:

- Počátky ledního hokeje
- Valdštejnský zámek
- První české kino

VÁCLAV NOVOTNÝ

- *kronikář Litvínova od roku 2004*
- *tvůrce u deseti městských kronik*
- *specializuje se zejména na pamětníky 1. republiky a 2. sv. války*

ALLES GUTE VON OLBERNHAU

Gymnázium v Litvínově má svůj německý protějšek: partnerskou školou mu je gymnázium v Olbernhau. Vedle řady jiných společných aktivit se budou naši kolegové ze Saska podílet na tvorbě Gympl Revue. Zde Vám přinášíme jejich první text – a jak jinak než v němčině. Takže: Alles Gute!

GEMEINSAM SINGEN – MUSIK ERLEBEN

Trotz der bisher positiven Entwicklungen unseres Schulchores ist er dennoch um eine immer weitere Verbesserung bestrebt. Um diese zu erlangen, veranstaltete man unter anderem ein zweites Chorlager.

Laura Teichert, Larissa Nowak, Lilly Kaden, Klasse 10

Aufgrund der musikalischen Erfolge des Chorlagers 2013 fand vom 30.09. bis zum 01.10. ein erneutes Chorlager in der Strobelmühle in Pockau statt. 62 Mitglieder des Chores beanspruchten dieses Jahr sogar beide Etagen des Gebäudes. Wie auch schon im vorherigen Jahr stand das Singen im Vordergrund. Trotzdem blieb viel Zeit, um sich beim Klettern auszupowern und abends in gemütlicher Runde zusammenzusitzen und zu musizieren. Wie auch im letzten Jahr organisierten die größeren Schüler für die jüngeren eine lebendige Gruselgeschichte. Neben Torsten Reichelt fuhr als weitere Begleitperson Ina Schirmer mit.

Chor bei der Arbeit

Trotz sehr langer Proben an beiden Tagen war der Chor sehr ausdauernd und fleißig und konnte seine Leistungen steigern. Ziel des Chorlagers war die intensive Vorbereitung auf das Herbstkonzert „Wir pflücken dir ein Lied vom Baum“ in der Olbernhauer Stadtkirche.

Für Essen und Trinken war durch die Zuarbeit der Eltern sowie den Förderverein ausreichend gesorgt. Letzterer kam auch für einen großen Teil der Kosten des Chorlagers auf.

POČÁTKY VÁNOC: JAK POHANÉ O SLUNOVRAT PŘIŠLI

Vánoce se pro nás Evropany nesou v duchu klidu a domácí pohody, ale jak vlastně tento svátek vznikl? Než otočíte stránku s tím, že víte, že se na vánoce narodil Ježíšek, zkuste číst dál, budete se divit...

text: *Štěpán Kubičina, kvarta*

O původu vánoc

Většina lidí má za to, že vánoce jsou svátky křesťanské. Původně ale zhruba v době vánoc slavily pohanské kmeny zimní slunovrat. Ten byl totiž vnímán jako zrození boha slunce a byl již tehdy přesně astronomicky stanoven na noc z 21. na 22. prosince. Pohané jej slavili různými obřady za účelem zajištění hojné úrody a zdraví. Postupem času začali na území pohanských kmenů pronikat křesťanští misionáři. Ti se samozřejmě snažili pohanské tradice vymýtit, ale přeci jen se nějaké dochovaly a buďte si jisti, že je doma děláte taky.

Dále jsou tu další dvě teorie o původu vánoc (jen ve zkratce). Ta první říká, že císař Aurelianus v polovině 2. století n. l. určil den 25. prosince jako svátek zrození nepřemožitelného slunce, ovšem tato teorie má zásadní nedostatky v tom, že podle literárních pramenů zřejmě křesťané spojovali 25. prosinec s datem Kristova narození mnohem dříve. To by dokládala i druhá teorie, která tvrdí, že pokud známe datum Kristova vtělení (početí 25. března), pak jednoduchým připočtením devíti měsíců dojdeme k datu 25. prosince.

Vánoční zvyky

Tradice vánočního stromku má také kořeny v pohanských zvycích, kdy germánské kmeny v době zimního slunovratu uctívali boha slunce Wotana právě uctíváním stromů. Jedna z teorií tvrdí, že po příchodu křesťanských misionářů pohané stále chtěli uctívat pradávné bohy, a tak jim misionáři dovolili uctívat jehličnany, protože jejich trojúhelníkový tvar připomínal nejsvětější trojici.

Jmelí jako vánoční výzdoba a tradice polibků pod jmelím pochází také od pohanů. Původně bylo jmelí používáno k oslavám zimního slunovratu, ale sloužilo také jako léčebná rostlina. Také se proslýchá, že jmelí sloužilo při svatebních rituálech, odtud tedy ta tradice líbání se pod jmelím. Údajně žádná dívka nesmí odmítnout polibek, pokud stojí pod jmelím, takže pokud máte nějakou tajnou lásku, můžete si na ni počíhat. Ale pozor, to jmelí musí být ještě čerstvé, takže s sebou radši noste rezervní rostlinu.

Zdobení vánočního stromku se objevuje až v 16. století v německých městech. Nejdříve v řemeslnických domech, v soukromých obydlích pak až v 17. století. Do českých zemí začala tato tradice pronikat přes německé obchodníky až v 18. století.

VÝSTAVA VÁNOČNÍCH STROMKŮ V RADNIČNÍM SKLÍPKU

Každým rokem láká víc a víc lidí, výstavu navštěvují celé rodiny od dětí až po seniory. Někteří si přivezou i své známé z jiných měst nebo zemí - nejčastěji z Německa. V hojném počtu ji navštěvují i mateřské školy. Dá se tak tvrdit, že díky vánočním stromkům každé malé dítě ví, kde je v Litvínově galerie.

text: *Petra Macháčková, 2.A*

Výroční výstavu v roce 2015 by už měl hostit zrekonstruovaný Valdštejnský zámek a měla by trvat celý rok.

Litvínovská klasika

Čtrnáctým rokem prezentuje městská galerie Radniční sklípek výstavu vánočních stromků. Je tedy na místě mluvit o tradici. Když v roce 2001 proběhla první výstava, bylo to spíše z nouze než jako záměr. Partnerské město Olbernhau nedovezlo dostatečný počet exponátů do půdních prostorů galerie a tehdy se na poslední chvíli rodí nápad vystavit vánoční stromky s ozdobami, které lidé sami vytvoří. Betlémy se přeci před Vánoci vystavují všude možně, ale vánoční stromky s tradičními i netradičními ozdobami nikoli. V Litvínově a jeho okolí se pohybovala řada amatérských i profesionálních výtvarníků a kutilů, kteří rychle přiložili ruce k dílu, a výstava byla na světě.

Ozdoby možné i nemožné

Na současné výstavě můžete vidět 24 živých stromků (poprvé bylo stromků osm). Nechybí zde tradiční ozdoby paličkované, keramické či perníkové. Na druhou stranu zde jsou k vidění ozdoby ze zátek od láhví, tvarovací hmoty Fimo nebo z přírodní dýhy. Velmi zajímavé však jsou i patchworkové koule, které dělal Patchworkový klub Litvínov, žárovky z dílny Hany Váňové Renkové nebo vločky z perel a korálků od Kateřiny Rybové. Je však důležité říct, že všichni zúčastnění výtvarníci nemají za výstavu žádný honorář. I materiál, který je mnohdy velmi nákladný, platí z vlastních zdrojů. Výstava je ale dobrá příležitost se zviditelnit, čehož chce čím dál více výtvarníků využít.

KAM ZA ŠKOLU?

Přehled kulturních akcí v prosinci a lednu

Petra Macháčková, 2.A

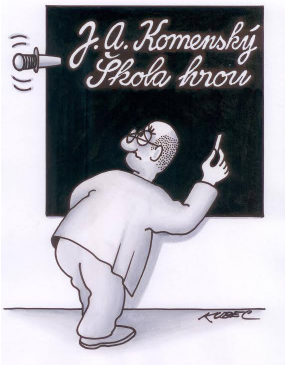
PROSINEC AŽ LEDEN

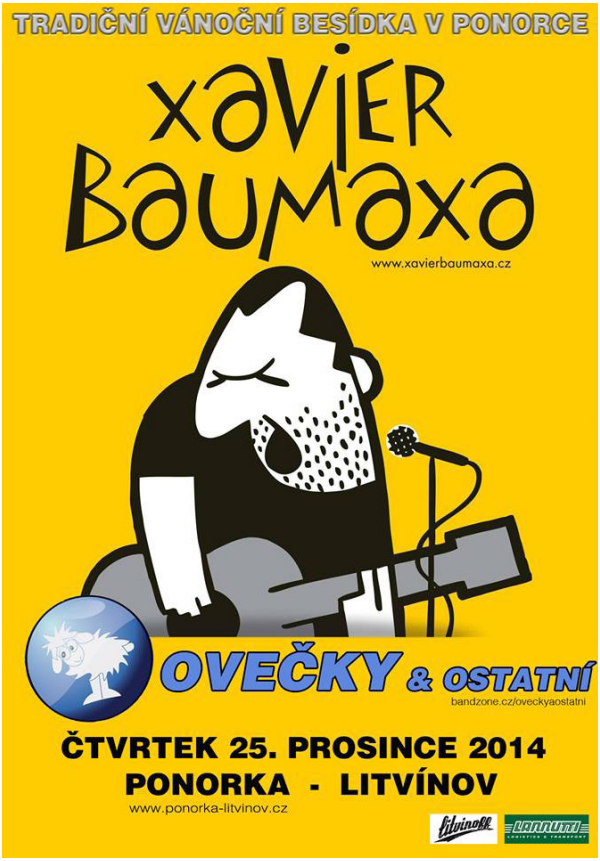
DIVADLO

Na přelomu dvacátých a třicátých let minulého století se Hollywood učil mluvit. Ano, čtete dobře, učil mluvit. Revoluce v dějinách kinematografie, kdy se z němých filmů postupně přecházelo na mluvené. Jak diváci, tak i sami herci si museli zvykat na to, že budou před kamerou muset nejen mluvit, ale i zpívat! Problém je ale v tom, že úchvatná a krásná Lina Lammontová má velmi nepříjemný hlas a zpívat neumí. Zajímá vás, jak tato groteskní situace dopadne? Podívejte se na Zpívání v dešti, muzikál s tanečními a stepařskými prvky! **22. 12.** od 19.00 **v Mosteckém divadle**.

GALERIE

Do **22. 12.** bude **v městské galerii Radniční sklípek** probíhat výstava **Romana Kubece**. Známý mezibořský výtvarník, autor vtipného kresleného humoru a zároveň kreslíř omalovánek pro děti v galerii vystavoval již několikrát a pravidelně svojí tvorbou pomáhá ilustrovat městské noviny Radnice. A v podkrovních prostorách galerie naleznete i Výstavu **vánočních stromků** (*více o ní čtěte na straně 19*).

HUDBA

Až vám už budou vánoční svátky připadat dlouhé a rodinná (ne)pohoda k nevydržení, skočte si večer **25. 12.** do litvínovské **Ponorky** od 20.00 na Tradiční vánoční besídku. Mladší sourozence a remcající prarodiče ale zanechte doma. Čeká na vás vystoupení **Xaviera Baumaxy**. On sám o sobě říká, že „*je buránek regionálního charakteru, se stále větším geografickým a mezigeneračním přesahem.*“ Jeho projev je založen hlavně na slovních hříčkách, parodiích na různé hudební styly a vlastně i sebe samého. Jeho písně jsou prokládány ovšem i minimalistickými básněmi, kdy čerpal inspiraci v ukrajinském básníkovi Em Rudénkovi.

(zdroj: djwich.com)

OSTATNÍ

Před dvěma lety si desítky tisíc lidí po celém světě připomněly s úsměvem na tváři jeho památku, když vyšly do ulic ve výrazně **ohrnutých kalhotách** a zavzpomínaly tak na jeho první vykročení do prezidentského úřadu. Nezapomeňte na výročí ani letos a pomozte, aby nová tradice pokračovala i dál! Dne **18. 12. 2014** ohrňte nohavice a připomeňte si úsměvnou formou prvního postkomunistického prezidenta **Václava Havla**.

LEDEN AŽ ÚNOR

DIVADLO

20. ledna je **v mosteckém divadle** od 19.00 naplánovaná inscenace podle Kena Keseyho **Přelet nad kukaččím hnízdem**. Mladý rebel a rváč McMurphy se dostane do psychiatrické léčebny, kde se snaží zničit zavedenou morálku a bojovat proti přísné slečně Ratchedové, která chce mít všechny chovance pod absolutní kontrolou. Vzpoury a neustálé prohry nutí McMurphyho hledat svobodu, zamýšlet se nad „normálním stavem mysli" a šílenstvím (vřele všem budoucím divákům hru doporučuji, sama jsem ji viděla už dvakrát a chystám se na ni potřetí).

HUDBA

V pátek **6. 2. 2014** nechť se slezou všichni hiphopoví fajnšmekři v litvínovské Ponorce na večer, kterým vás bude provázet **DJ WICH**. Na vlně přepychových a geniálních beatů se bude plout od 20.00 (*o hiphopové kultuře se dočtete na straně 24*).

PARKET MARKET

Prodejní akce autorské tvorby PARKET MARKET ovládne 11. prosince ústecký Hraničář. Parket Market je především zaměřen na nakupování originálních vánočních dárků a prezentaci návrhářů a designérů. Mezi nimi nebudou chybět ani ti z Litvínova.

text: *Mgr. MgA. Tereza Záchová, Střední odborná škola Litvínov – Hamr*

Svoje návrhy vánočních balících papírů, krabiček, notýsků a jmenovek představí i studenti oboru Grafického designu Střední odborné školy Litvínov – Hamr. Své práce prezentují formou vytvořenou grafickou technickou tiskem z výšky, a to linorytem. Jde tak o spojení, při kterém grafický designér vymýšlí koncepci svého návrhu a zároveň jej realizuje do fyzické podoby výrobku.

V Hraničáři se tentokrát na dvou patrech můžete těšit například na značky Reformát, Mum Ray, Bamboo, Skynet nebo hudební vydavatelství Červený kůň. Chybět nebudou ani ty, které byly zastoupeny již při prvním vydání marketu a návštěvníci si je oblíbili jako Lovemusic, Lardon nebo Anuk.

Jak podotýká organizátorka Parket Market Pavlína Dutá, každý ročník je něčím mimořádný. „Tentokrát bych za ústecké ráda vypíchla holky z Galerie Směj se, které pro nás chystají instalaci před Hraničářem, z mimoústeckých přivezeme putovní verzi kavárny mamacoffee, která bude návštěvníkům připravovat fairtradeovou kávu."

Součástí Parket Marketu je také doprovodný program. Ať již v podobě workshopu pro malé i velké od Ateliéru Koira Kissa nebo čtrnácté vydání PechaKucha Night na téma „Světlo". Následovat bude afterparty v Experimentálním prostoru Mumie s producenty Murder Bear Dougem a Kewu.

POETRYBOX

Odkladiště pro nechtěné výsledky obcování gymnazistů s Múzou

Reine de la Nuit

Celé město spí

Jen já usnout nemohu

A tak čekám

Až opilci přestanou pod okny řvát a zvracet

Až se mi vzpomínky na tebe přestanou vracet

Až se mne přestane ticho na něco ptát

Až nebudu počítat všechny ze svých ztrát

A najednou bylo už tak pozdě

Že i ten nádherný měsíc salutoval

Na rozloučenou

a za okny začalo svítat

Tak zavřela jsem oči

A začala létat

Tyler Durden

A proto teď píšu tyhle řádky

Vidím ty těla, hříšná těla

Čekající na hřích noci

Kéž by nikdy neskončil

Tak začalo bezvládí

A to jest osud můj

Kráčet stínům vpřed

Někdo je musí zničit

Jsem já toho hoden?

Teď třímám tu, na rozpadlém trůnu

Zlomeném

Kdyby jen

Království nebeské by nám blesky přálo

hromy by zoufaly

HUDEBNÍ SUBKULTURY
Hip-hop: hudba, styl a kus historie

V historickém exkurzu celého článku nebudu zacházet do velkých detailů a chronologického řazení celé hip-hopové kultury, na tomto místě zmíním jen to nejpodstatnější v celém kontextu mapování této (sub)kultury. Především: hip hop je (sub)kultura. Ta obsahuje několik složek; jsou to rap, djing, beatbox, breakdance a graffiti.

text: *Mgr. Aleš Kučera, Střední průmyslová škola v Ústí nad Labem – Stříbrníky*

DJ Kool Herc v roce 2006, *foto: Richard Alexander Caraballo, www.flickr.com/photos/minusbaby*

Jak to všechno začalo?

Nemůžu začít jinde, než u chlapíka jménem Clive Campbell, známějším pod pseudonymem **Dj Kool Herz**, který stál v samém počátku budování celé kultury. Tento původem Afričan jako první „zlomil" beat (narušil linearitu rytmu hudby) a dal tak záminku ke vzniku úplně nového stylu jménem **break beat**, ze kterého se časem vyklubal rap jako takový, který dneska známe. Dalším významným průkopníkem byl opět Jamajčan Kevin Donovan alias Afrika Bambaataa, který založil v Bronxu organizaci **Universal Zulu Nation**, jejímž hlavním heslem bylo změna negativního k pozitivnímu. Tato organizace, jež vyrostla do nebývalých rozměrů, formovala od sedmdesátých let 20. století chápání, filosofii a spojení všech spekter celé hip-hopové kultury.

Terminologie a ujasnění pojmů

R.A.P neboli **Rhytmic American Poetry** (rytmická americká poezie) si pomalu začíná nacházet své příznivce především z chudých vrstev temných ulic New Yorku, kde ti nejchudší umělci přímo na ulici rapují (recitují) do hudebních podkladů vytvářených pusou (neboli beatbox) jejich kolegů. Beatbox volně navázal na styl z 50. a 60. let tzv. doo-wop, který způsobem vokalizace napodoboval různé hudební instrumenty.

Rapeři alias **MC´s** (Master Of Ceremonies), kteří měli to štěstí a nemuseli se spoléhat pouze na beatbox svých kolegů, se spřáhli s **DJ´s**, kteří vytvářeli sofistikované beaty pomocí gramofonů a mixážního pultu tzv. *„loopování"* (smyčka vysamplované části písničky spojené s hip-hopovým rytmem) doplněné o scratche, což je technika zastavování a vracení gramofonové desky, která se stala pro hip-hop velice specifická a využívaná. Všem možným dj-ským technikám a finesám se souhrnně říká turntablism, ve kterém se v dnešní době pořádají mistrovství světa.

ZE ŠKOLNÍ LAVICE DO MOTOKÁRY

Představujeme Vám Ondřeje Nigrina, úspěšnou vycházející hvězdu kartingu. Jak se takový tercián gymnázia vypracuje mezi republikovou a evropskou špičku, se dozvíte v následujícím rozhovoru.

text: *Adéla Gieselová, oktáva*

Ondro, co je vlastně karting za sport?

Karting je součást motosportu, vlastně se jedná o motokáry. Na tomto sportu začínaly všechny dnešní jedničky F1. Už je to sedm let, co jsme jeli na výlet k Chebu, kde se karting jezdí. Zkusil jsem si to a začalo mě to bavit – fascinující je na tom ten adrenalin a rychlost…

Je to věkově dělený sport asi jako většina všech sportů. Jezdil jsem šest let stejnou třídu, kde jsem dosáhl zatím svých nejlepších výsledků. Teď jsem přestoupil do vyšší kategorie. Mám docela dobré auto, dá to i 120 km/h. Rád bych zkusil i rychlejší stroje, které „létají" až 200 km/h. Už je to v jednání, tak snad to vyjde.

Když Ondra zaspí: na cestě do školy

Jaké jsou tvé největší úspěchy?

Daří se mi poslední tři roky. Byli jsme vicemistři republiky. Potom jsme byli na MS a vyhráli jsme finále B. Letošní závody v Itálii se tolik nedařily, začínali jsme s novým strojem. Takže největší letošní úspěch je 3. místo v Národním poháru.

Na kolik vyjde tvoje „autíčko" a jak to máš se sponzory?

Já mám svou motokáru za 60 000 Kč, protože je už zaježděná, ale kompletně nová by stála kolem 100 000 Kč. Je to sport, který se točí jen kolem peněz. Zatím to taháme ze svého. Loni jsem jezdil za Most, teď už jezdím sám. Povedlo se nám ale sehnat dva sponzory, kteří přispěli aspoň malou částkou. Počítám, že za celou mojí kariéru už vyšly náklady na slušný balík peněz.

Jak probíhá tvoje příprava a jak stíháš dohromady školu a motokáry?

Je zapotřebí pracovat na fyzické a psychické kondici. Neustále musím vylepšovat vnímání. V zimě se připravuji sám pouze fyzicky. Zatím se dá škola i karting skloubit, ale musím mít ve škole všechno dobré a průběžně si doplňovat učivo. Určitě bych byl rád, kdyby se to dařilo a šlo dál.

RYCHLEJI,VÝŠE,SILNĚJI
sportovní úspěchy gymnázia

Studenti gymnázia jsou zdatní a odhodlaní vyhrávat; svůj zájem a schopnosti dokazují od začátku školního roku. Největších úspěchů přitom dosáhli v atletice a ve stolním tenise.

text: *Daniel Volák, kvinta*

ATLETIKA

První soutěží se stal **CORNY Atletika pohár**, který se konal 15. září na Meziboří. V kategorii středních škol vybojovaly **druhé místo** dámy Justrová, Trávníčková, Váňová, Dietrichová, Gajdošíková, Šístková, Kronychová, Kolodzeiová, Hamouzová, Chládková a Křížová. Pánové obsadili **třetí místo** (ve složení Nuc, Andrle, Drda, Lancinger, Šíp, Ujfaluši, Hanza, Ziman, Praský, Vinš, Kočí a Sklenička).

Následující soutěž byla 23. října **Atletický čtyřboj**, kde v kategorii starší žákyně získaly famózní **první místo** dámy Šípová, Špačková a Zábojníková. Naši reprezentanti se v kategorii starší žáci umístili na sedmém místě a mladší žáci na jedenáctém.

STOLNÍ TENIS

Další **první místo** se podařilo získat 15. října při turnaji v **okresním kole ve stolním tenise**; postaral se o to tým ve složení Allertová, Bergmanová a Kročilová. Čtvrtého listopadu se opět dívky zúčastnily krajského kola turnaje ve stolním tenise v Litoměřicích a povedlo se jim vydobýt druhé místo. Naši gymnazisté stanuli na stupni vítězů i 16. října, kdy starší žáci vybojovali **třetí místo.**

FLORBAL

V Litvínově 21. listopadu, při prvním kole **florbalové ligy**, žáci využili situace a získali **druhé místo**. Čtvrté místo v oblasti získali starší žáci. Ve stejný den mladší žáci skončili na páté příčce.

DALŠÍ SPORTY

Okresní kolo fotbalového turnaje **Coca-Cola Cup** se konalo 3. listopadu v Mostě. Turnaje se zúčastnili fotbalisté z prvního stupně gymnázia a vyčutali si čtvrté místo. Patnáctého října se konalo **oblastní kolo v přehazované**, kde mladší žákyně získaly páté místo.

Vážení čtenáři,

v čase nadcházejícího adventu a v očekávání nejvítanějších svátků v roce si dovoluji popřát všem lidem přívětivé vůle mnoho dobrého, hodně osobní spokojenosti, uvolnění, odpočinku a milých zastavení. Krásné Vánoce nejen pod rozzářeným stromem přeji všem žákům, učitelům i dalším pracovníkům gymnázia, samozřejmě také všem rodičům, přátelům a příznivcům naší školy. Jsem přesvědčený, že si všichni užijí vůni a hojnost těchto svátků mezi nejbližšími. Těm, kterým právě nyní někdo schází, přeji, aby se jejich srdce brzy zaplnila. Do nového roku 2015 vinšuji všem nejen zdraví, ale také hodně osobní odvahy, humoru, lásky a pevných přátelství. Ať Vám všem září jenom šťastná hvězda!
S úctou

Mgr. Jan Novák
ředitel Gymnázia T. G. Masaryka

TGM

Městská
knihovna
Litvínov